

**DANSKE
REGIONER**

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

T 35 29 81 00
F 35 29 83 00
E regioner@regioner.dk

Afrapportering om totaløkonomiske sammenhænge i kvalitetsfondsbyggerierne

Projektleder: Danske Regioner

December 2012

Indhold

1. Sammenfatning	2
2. Indledning	3
3. Rapporten om totaløkonomiske sammenhænge i kvalitetsfondsbyggerierne	4
4. Af væsentlige observationer i rapporten kan fremhæves:	4
5. Workshop pm totaløkonomiske sammenhænge	5
6. Nogle af hovedkonklusionerne fra workshoppen var, at:	6
7. Det videre arbejde	6

1. Sammenfatning

Projektet om totaløkonomiske sammenhænge i kvalitetsfundsbyggerierne har haft som hovedformål at undersøge og vidensdele om regionernes brug af totaløkonomiske modeller, herunder særligt anvendelsen af totaløkonomiske beregninger i tilknytning til kvalitetsfundsbyggerierne.

Der har været gennemført en møderække, afholdt en workshop om emnet samt udarbejdet en rapport "Totaløkonomiske sammenhænge i kvalitetsfundsbyggerierne". Rapporten, som er vedlagt afrapporteringen, er udarbejdet af Jens Elkjær, Asset Management Rådgivning (AMR), med inddragelse af projektgruppens medlemmer.

Hovedkonklusionerne af gruppens drøftelser, workshoppen samt rapporten fra AMR har været, at:

- De faste totalrammer for kvalitetsfundsprojekterne forhindrer udnyttelse af de fulde totaløkonomiske potentialer ved kvalitetsfundsprojekterne. Totaløkonomiske betragtninger reduceres til at handle om til- og fravalg inden for fastlagte budgetter og rammebetingelser, hvor det mere ideelt burde handle om at minimere byggeriets totalomkostninger samlet set, dvs. for anlæg, drift og vedligehold set under et.
- Totaløkonomiske beregninger er mest relevante at foretage i starten af projektet, hvor de til gengæld er mest vanskelige at udføre, idet datagrundlaget er usikkert eller ikke foreligger. Længere fremme i projektforløbet handler totaløkonomi mest om at vurdere konkrete anskaffelser.
- Totaløkonomiske betragtninger ikke nødvendigvis behøver at være i form af konkrete tabelopstillinger, men kan også være kvalitative vurderinger, hvilket ikke mindst kan være relevant i situationer, hvor det er svært at udarbejde konkrete sammenligningstal.

Det er AMR's vurdering, at regionerne arbejder professionelt med anvendelsen af totaløkonomiske modeller, og at der er grundlag for at vidensdele yderligere om anvendelsen.

Projektgruppen indstiller til styregruppen, at

- en eventuel igangsættelse af et fase 2-projekt vil skulle besluttes i styregruppen og vil forudsætte, at der er behov for udvikling af en konkret model på et udvalgt område,
- en yderligere vidensdeling for eksempel om konkrete modeller og arbejdsprocesser vil kunne ske via den allerede nedsatte projektgruppe.

Projektgruppens sammensætning

Projektgruppen har bestået af: Birgitte Leolnar, Region

Hovedstaden Marianne Kaae Nielsen, Region

Hovedstaden Kirsten Eklund, Region Sjælland

Stig Christensen, Region Sjælland

René Bang Jensen, Region Sjælland

Lars Jørgen Andersen, Region Syddanmark

Mads Mikkelsen, Region Syddanmark

Flemming Bøegh Mikkelsen, Region Midtjylland Mette

Mulvad Mortensen, Region Nordjylland Michael Henrik

Kragh, Danske Regioner

Christina Carlsen, Danske Regioner (projektleder) Anders

Andersen, Danske Regioner (projektleder)

Afrapportering fra projektgruppen

2. Indledning

Projekt: "Totaløkonomiske sammenhænge i kvalitetsfondsbyggerierne" er et af foreløbigt 10 pejlemærker i Danske Regioners regi, der omhandler øget vidensdeling regionerne imellem. Der har været nedsat en projektgruppe med regionale repræsentanter til formålet. Projektgruppen har afholdt i alt tre møder henholdsvis 5. december 2011, 8. februar 2012 og 26. april 2012.

Ifølge projektbeskrivelsen skulle der udfærdiges en rapport, der kortlægger brugen af totaløkonomiske modeller i regionerne og hos deres rådgivere, herunder hvilke modeller der findes på markedet og regionernes behov for at få udført totaløkonomiske beregninger. To eksterne konsulentfirmaer blev inviteret til at byde ind med en løsning af opgaven. Ud fra en samlet vurdering af indhold, pris og

kvalitet faldt valget på Jens Elkjær, Asset Management Rådgivning (AMR).

3. Rapporten om totaløkonomiske sammenhænge i kvalitetsfondsbyggerierne

Projektet resulterede således i udfærdigelsen af en rapport: "Totaløkonomiske sammenhænge i kvalitetsfondsbyggerierne" ved Jens Elkjær, AMR. Rapporten er primært blevet til via interviews med relevante personer i regionerne, herunder medlemmerne af projektgruppen.

Første rapportudkast blev fremsendt til projektgruppen, der kommenterede udkastet skriftligt, samtidigt med at sekretariatet gennemgik rapporten ved et møde med Jens Elkjær. Den endelige rapport forelå umiddelbart efter afholdelsen af en workshop om totaløkonomiske sammenhænge i kvalitetsfondsbyggerierne 15. maj 2012.

4. Af væsentlige observationer i rapporten kan fremhæves:

1. Regionerne arbejder professionelt med de beslutninger og beslutnings- processer, der indgår i kvalitetsfondsprojekterne, herunder totaløkonomiske problemstillinger.
2. Regionerne bør primært fokusere på totaløkonomiske aspekter i de indledende faser af projektførelsen, idet det er her de største, mest vigtige beslutninger med totaløkonomiske konsekvenser træffes.
3. Manglende datagrundlag eller et meget usikkert datagrundlag kan dog vanskeliggøre konkrete totaløkonomiske beregninger tidligt i projektførelsen.
4. Senere i projektførelsen er der det største potentiale for at udføre de nødvendige totaløkonomiske beregninger på afgrænsede delområder.
5. Statens styring af projekterne med faste totalrammer er en barriere for at opnå det fulde totaløkonomiske potentiale ved byggerierne og den efterfølgende drift og vedligeholdelse. Totaløkonomiske betragtninger reduceres til at handle om til- og fravalg inden for fastlagte budgetter og rammebetingelser, hvor det mere ideelt burde handle om at minimere byggeriets totalomkostninger samlet set, dvs. for anlæg, drift og vedligehold set under et.
6. Inden for totalrammerne vil det dog være muligt at foretage omallokering på tværs af delprojekter inden for det samlede

- projekt, som kan være to- taløkonomisk fordelagtige.
7. Det bør overvejes at lægge forskellige værktøjer, som regionerne har udviklet, ud på godtsygehusbyggeri.dk så de kan anvendes af de øvrige regioner og herunder tilpasses de lokale forhold. Eksempelvis kan nævnes "Vejledning til driftsoptimering", som er et værktøj, der integrerer valg af IT, apparatur og logistik tidligt i byggeprocessen. Ligeledes kan nævnes miljø- og energiscreeningsværktøjer med henblik på at finde løsninger, der mest effektivt, herunder totaløkonomisk, kan opfylde miljø og energimålene. Endelig er der bæredygtighedsværktøjer, der skaber endnu bedre forudsætninger for arbejdet med bæredygtighed, herunder de to- taløkonomiske aspekter af bæredygtighed.
  8. Man bør overveje relevansen af at stille en brugervenlig totaløkonomisk model til interne beregnings- og analyseformål til rådighed for regionerne.

5. Workshop om totaløkonomiske sammenhænge

Der blev afholdt en workshop om emnet: "Totaløkonomiske sammenhænge i kvalitetsfundsbyggerierne" den 15. maj 2012. Workshoppen blev forestået af Jens Elkjær, AMR, og der var et deltagerantal på 20 regionale repræsentanter.

Selve workshoppen bestod af en vekselvirkning mellem oplæg fra Jens Elkjær og drøftelse af forskellige emner i mindre grupper. Emnerne var på forhånd blevet udvalgt af regionerne. Gruppearbejderne blev efterfulgt af en diskussion af følgende emner:

- Anvendelse af totaløkonomi ved udbud og kontrakter.
- Totaløkonomi i styringsmanualerne.
- Anvendelse af totaløkonomi under projektførelsen.

Derudover blev der præsenteret en enkel, konkret model for udførelse af totaløkonomiske beregninger og input-output simuleringer.

6. Nogle af hovedkonklusionerne fra workshoppen var, at:

1. De faste totalrammer for kvalitetsfundsprojekterne forhindrer udnyttelse af de fulde totaløkonomiske potentialer ved kvalitetsfundsprojekterne. Totaløkonomiske betragtninger reduceres til at handle om til- og fravalg inden for fastlagte budgetter og rammebetingelser, hvor det mere ideelt burde handle om at minimere byggeriets totalomkostninger samlet set, dvs. for anlæg, drift og vedligehold set under et. Dette er tilsvarende en hovedkonklusion i rapporten fra AMR.
2. Totaløkonomiske beregninger er vanskelige at udføre i starten af projektforløbet, hvor de er mest relevante, idet datagrundlaget enten er ikke-eksisterende eller meget usikkert.
3. Totaløkonomiske beregninger er nemmest at foretage i forbindelse med konkrete anskaffelser af IT, apparatur, inventar m.v., der typisk finder sted senere i projektforløbet.
4. Totaløkonomiske beregninger behøver ikke nødvendigvis at være i form af konkrete tabelopstillinger, hvor der sammenlignes forskellige talværdier, enten årlige sammenvejede omkostninger eller samlede omkostninger for hele alternativet. Det kan også være kvalitative vurderinger, hvilket ikke mindst kan være relevant i situationer, hvor det er svært at udarbejde konkrete sammenligningstal.

7. Det videre arbejde

- En eventuel igangsætning af mere konkrete fase 2-vidensdelingsprojekter om udvalgte totaløkonomiske emner vil være afhængigt af, om der er ønske hertil i regionerne. Det foreslås på baggrund heraf, at en stillingtagen hertil i styregruppen afhænger af eventuelle forslag hertil fra regionerne. Et fase 2 projekt vil som udgangspunkt skulle forankres i en region.
- Den foreslåede deling af eksisterende totaløkonomiske modeller og værktøjer, for eksempel på godtsygehusbyggeri.dk, vil kunne ske via den eksisterende gruppe. En deling af modellerne vil forudsætte, at de enkelte regioner vil medvirke hertil og har mulighed herfor.

Hvis der er ønske om at der stilles en generel beregningsmodel til rådighed, for eksempel via godtsygehusbyggeri.dk, vil forhandlinger herom kunne ske via Danske Regioner. Der vil sandsynligvis blive tale om, at der skal indhentes finansiering hertil fra regionerne via "fast track-modellen".